

small herds. J. Dairy Sci. 96(12):8002–8013.

22. DairyNews.ru <http://www.dairynews.ru/news/analiz-sostoyaniya-golshtinskoy-porody-v-rossiysko.html>

23. Dutch herds increase lifetime production and longevity // CRV. – October 2013 // Режим доступу : <http://www.crv4all.com/dutch-herds-increase-lifetime-production-and-longevity/>

УДК 636.4.082

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОДУКТИВНИХ ЯКОСТЕЙ РОДИН ЧЕРВОНОЇ БІЛОПОЯСОЇ ПОРОДИ СВИНЕЙ В УМОВАХ ПЛЕМРЕПРОДУКТОРА ДП «ДГ ЗОРЯНЕ»

Л. В. ОНИЩЕНКО, М. І. ДАНИЛЬЧУК

Державна установа «Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту зрошуваного землеробства Національної академії аграрних наук України» (Миколаїв, Україна)

miaryup@gmail.com

Висвітлено стан і направленість роботи з формування високопродуктивного генофонду свиней на Миколаївщині. Акцентовано увагу на вдосконалення продуктивних якостей нових порід м'ясного напрямку продуктивності, Викладено результати комплексної оцінки свиней основного стада червоної білопоясої породи в умовах племрепродуктору ДП «ДГ Зоряне». Встановлено, що тварини, яких використовують в господарстві, відповідають вимогам класу еліта та першого класу. Під час дослідження було проаналізовано продуктивність свиноматок. Встановлено, що тварини м'ясних генотипів відзначаються високим рівнем відтворювальної здатності. Середня багатоплідність маток склала 10,0 гол. порослят. Маса гнізда в віці 60 днів 181,0 кг, а жива маса одного поросляти – 19,0 кг. Середньодобовий приріст ремонтного молодняка склав – 570 г. Найбільш перспективним генотипом у нашому регіоні є червона білопояса порода свиней, яка має високі показники продуктивності, як при чистопородному розведенні, так і при схрещуванні з іншими породами. Подальша робота з червоною білопоясою породою направлена на збереження і розширення племінної бази та генеалогічної структури, а також підвищення репродуктивних, відгодівельних та м'ясних якостей.

Ключові слова: продуктивні якості, відтворення, розведення, приріст, багатоплідність, генотип, схрещування

CHARACTERISTICS OF PRODUCTIVE QUALITIES OF FAMILIES OF RED WHITE BELTED PIGS IN SE «RF ZORYANE» BREEDING FARM

L.V Onishchenko, M. I Danilchuk

State Institution «Mykolaiv State Agricultural Experiment Station of Institute Irrigated Agriculture of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine» (Mykolaiv, Ukraine)

The article highlights state and direction of work on formation of high-performance gene pool of pigs in the Mykolaiv region. The attention is focused on improving the productive qualities of new breeds of meat direction of productivity. The results of comprehensive assessment of Red White Belted pigs of SE «RF Zoryane» breeding farm are presented. It was revealed that the animals, being used at the farm, meet the requirements of elite and the first classes. Performance of sows was analyzed during the study. It was stated that the animals with meat genotypes had high-level reproduction abilities. Average prolificacy (litter size) of sows was 10,0 piglets. Litter weight at the age of 60 days was 181.0 kg and live weight of a piglet – 19.0 kg. The average daily gain of live weight of young was 570 g. In our region the most perspective genotype is Red White Belted pigs having high productivity under pure breeding and also under crossbreeding. Further work on Red White Belted pigs is aimed

at preserving and expanding the breeding base and genealogical structure and improving reproductive, fattening and meat qualities.

Keywords: productive quality, reproduction, breeding, growth, prolificacy, genotype, crossing

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОДУКТИВНЫХ КАЧЕСТВ СЕМЕЙСТВ КРАСНОЙ БЕЛОПОЯСОЙ ПОРОДЫ СВИНЕЙ В УСЛОВИЯХ ПЛЕМРЕПРОДУКТОРА ГП «ОХ ЗОРЯНЕ»

Л. В. Онищенко, М. И. Данильчук

Государственное учреждение «Николаевская государственная сельскохозяйственная опытная станция Института орошаемого земледелия Национальной академии аграрных наук Украины» (Николаев, Украина)

Отражено состояние и направленность работы по формированию высокопродуктивного генофонда свиней на Николаевщине. Акцентировано внимание на совершенствование продуктивных качеств новых пород мясного направления продуктивности. Изложены результаты комплексной оценки свиней основного стада красной белопоясой породы в условиях племпредупродукторах ГП «ОХ Зоряне». Установлено, что животные, которых используют в хозяйстве, отвечают требованиям класса элита и первого класса В ходе исследования были проанализированы производительность свиноматок. Установлено, что животные мясных генотипов отличаются высоким уровнем воспроизводительной способностью. Среднее многоплодие маток составило 10,0 гол. поросят. Масса гнезда в возрасте 60 дней – 181,0 кг, а живая масса одного поросенка – 19,0 кг. Среднесуточный прирост ремонтного молодняка составил – 570 г. Наиболее перспективным генотипом в нашем регионе красная белопоясая порода свиней, которая имеет высокие показатели производительности, как при чистопородном разведении, так и при скрещивании с другими породами. Дальнейшая работа с красной белопоясой породой направлена на сохранение и расширение племенной базы и генеалогической структуры, а также повышение репродуктивных, откормочных и мясных качеств.

Ключевые слова: продуктивные качества, воспроизведение, разведения, прирост, многоплодие, генотип, скрещивание

Вступ. Червона білопояса порода свиней є одним з новітніх вітчизняних селекційних досягнень, процес створення якої розпочався у 80–ті роки минулого сторіччя. Результати багаторічної спільної роботи вчених та виробників були затверджені наказом Міністерства АПК України і УААН за №324/47 від 14 травня 2007р. як нове селекційне досягнення під назвою червона білопояса порода м'ясних свиней за заводською маркою ЧБП. Авторами породи визнані В. П. Рибалко, Є. М. Агапова, Ю. Ф. Мельник, В. В. Семенов, В. А. Лісний, В. М. Бугаєвський, В. М. Нагаєвич, О. І. Костенко, О. Г. Фесенко, В. А. Піщолка, В. А. Тарасюк, В. А. Азалієв, Н. В. Реус і Л. Д. Бузинська. Породу створено під методичним керівництвом академіка УААН В. П. Рибалка шляхом складного відтворювального схрещування свиней 7 порід: велика біла, миргородська, ландрас, уессекс-седлбек, п'єтрен, дюррок та гемпшир [4, 5, 6].

Програмою розведення передбачалося поєднати високі м'ясні якості, високу енергію росту та деякі породні особливості батьківських (спеціалізованих м'ясних) порід та пристосованість до умов України вихідних материнських порід [1].

За фенотипом порода має певні особливості, які стійко успадковуються при чистопорідному розведенні та вирізняють її від інших популяцій [2].

Зараз червоних білопоясих свиней розводять в 12 господарствах України (за даними Інституту свинарства і АПВ НААН, порівняльного аналізу показників розвитку і продуктивності свиней ЧБП породи у племзаводах та племрепродукторах різних регіонів України у 2015 році), зараз в різних регіонах нашої країни 3 стада свиней відповідають статусу племінного заводу і 6 – племінного репродуктора.

Племінний репродуктор, що на Миколаївщині, є одним із господарств, яке входило до ряду підприємств, на базі яких проводилася апробація нової заводської лінії Добряка 3549 червоної білопоясої породи. В господарстві проводиться селекційно-племінна робота з розведення нового генотипу, консолідація та удосконалення. Вважаємо за необхідне представити результати продуктивності свиней (ЧБП) в умовах зазначеного господарства.

Мета дослідження. Проаналізувати дані щодо продуктивності свиноматок ліній і родин, росту та розвитку молодняку.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проводилися протягом 2013 – 2015 рр. в умовах племінного репродуктора з розведення свиней червоної білопоясої породи (ЧБП) в ДП «ДГ «Зоряне» Первомайського району Миколаївської області. Матеріалом для досліджень були основні свиноматки та кнури. Дослідження проводилися згідно із загальноприйнятими зоотехнічними методиками, оцінка тварин проводилася згідно з інструкцією по бонітуванню [3].

Необхідно відмітити, що в господарстві створено оптимальні умови годівлі та утримання. Свиней всіх статевих-вікових груп забезпечують повноцінними комбікормами власного виробництва з використанням преміксів, це зумовлює високу продуктивність тварин.

Результати досліджень. У результаті цілеспрямованої селекційно-племінної роботи в господарстві створено високопродуктивне поголів'я свиней червоної білопоясої породи.

В господарстві нараховується на 01.01.16р. 521 гол. свиней, в т.ч. 6 кнурів-плідників, 52 основних свиноматок, 39 гол. ремонтного молодняку. Проведений аналіз отриманих даних показав, що в популяції свиней є 5 генеалогічних ліній: Девіза, Дивізіона, Дантиста, Дебюта, Добряка.

Всі 100% основних кнурів при бонітуванні за комплексом ознак відповідають вимогам класу еліта, які показані в табл. 1.

1. Показники розвитку і продуктивності основних кнурів (у віці 24 міс.)

№ п/п	Генеалогічні лінії	Інв. №	Дата народження	Розвиток				Продуктивність свиноматок				Сумарний клас
				жива маса (кг)	дов. тулуба (см)	товщ. шпигу (мм)	вік дослід. живої маси 100 кг	багатоплід. гол.	в віці 2 місяці			
									к-ть порос. гол.	маса гнізда, кг	середня маса поросяти, кг	
1	Добряк	1025	10.02.14	293	187	20	174	10,5	10,0	194	19,4	ел.
2	Дивізіон	65	05.02.14	299	180	24	189	9,6	8,6	165	19,2	ел.
3	Дебют	35	04.02.14	294	183	23	185	10,4	9,6	180	18,7	ел.
4	Дантист	1101	27.04.14	290	182	25	188	9,9	9,2	173	18,8	ел.
5	Девіз	47	25.09.14	294	183	24	190	10,0	9,5	174	18,3	ел.

В структурі стада лінія Добряка найбільш багаточисельна, яка складає 58,8%, Дивізіона, Дебюта, Девіза по 11,8%, Дантиста – 5,8%.

Із пробонітованих 52 гол. основних свиноматок за комплексною оцінкою 41 гол. (79%) відповідають вимогам класу еліта та 11 гол. (21%) – першого класу. Свиноматки основного стада (рис. 1) відносяться до 7 родин: Драбовки, Декади, Дикції, Дойни, Дилеми, Дельти, Догми. Із пробонітованих 39 гол. ремонтного молодняку 19 гол. (49,0%) за комплексом ознак віднесені до класу еліта і 20 гол. (51,0%) – першого класу.

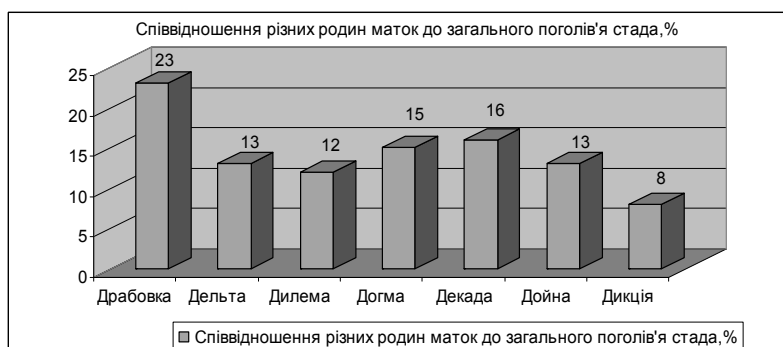

Рис. 1. Діаграма генеалогічної структури стада свиноматок

Рівень продуктивності свиноматок (таб. 2) в господарстві в середньому підвищився по багатоплідності на 0,6 гол. поросят, що відповідає вимогам класу еліта для другої групи тварин та 1 кг живої маси гнізда в віці 2 місяці [3]. Комплексний оціночний індекс (Р) по стаду дорівнював 104,1 одиниць.

2. Середні показники продуктивності свиноматок за 2013–2015р.р.

	Кількість маток	Багато-плідність	В віці 2 місяців			Оціночний індекс Р
			кількість голів	маса гнізда, кг	середня маса 1 поросяти	
2013 рік						
Основне стадо	60	9,4	9,0	181	20,1	103,5
у т.ч. провідна група	10	10,0	10,0	192	19,2	107,4
2014 рік						
Основне стадо	52	10,1	9,6	182	19,0	104,6
у т.ч. провідна група	15	10,5	10,0	189	18,9	106,6
2015 рік						
Основне стадо	52	10,5	9,8	179	18,3	103,5
у т.ч. провідна група	11	11,0	10,0	193	19,3	105,8
у середньому за три роки						
Основне стадо	55	10,0	9,5	181	19,0	104,1
у т.ч. провідна група	12	10,5	10,0	190	19,1	105,6
Вимоги до класу еліта	-	10 і >	-	180 і >	-	
± до класу еліта основне стадо	-	+	-	+1	-	
± до класу еліта провідна група	-	+	-	+10	-	

Із пробонітованих 39 гол. ремонтного молодняку із них 19 гол. (49,0%) за комплексом ознак віднесені до класу еліта і 20 гол. (51,0%) – першого класу.

Показники живої маси свинок у віці 6 місяців (табл. 3) перевершують вимоги класу еліта згідно інструкції з бонітування свиней на 1,2%, а у віці 9 місяців відповідають вимогам І класу еліта.

3. Показники росту свинок червоної білопоясої породи, $\bar{X} \pm S\bar{x}$

Показники	Показники біометричної обробки		
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	Q	Cv
Жива маса у віці 6 міс., кг	79,4 ± 0,87	1,95	2,62
Жива маса у віці 9 міс., кг	118,6 ± 1,46	3,36	2,59
Абсолютний приріст, кг	39,2 ± 0,63	1,48	2,69
Середньодобовий приріст на вирощуванні, г	570,2 ± 2,09	4,32	3,29

За показниками розвитку ремонтні свинки відповідають мінімальним вимогам I класу інструкції з бонітування, а показник індексу компактності характеризує певну видовженість тварин, що сприяє підвищенню м'ясних якостей.

Поряд з цим, у віці 9 місяців нами було вивчено такі показники, що характеризують розвиток тварин, як довжина тулуба, обхват грудей за лопатками та визначення на їх основі індексу компактності. Отримані дані представлено в таблиці 4.

4. Показники розвитку свинок червоної білопоясої породи (у віці 9міс.), $\bar{X} \pm S\bar{x}$

Показники	Показники біометричної обробки		
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	Q	Cv
Довжина тулуба, см	120,6 ± 0,44	2,09	1,73
Обхват грудей за лопатками, см	112,2 ± 0,13	0,61	0,55
Індекс компактності, %	93,0 ± 0,27	1,30	1,63

Висновки. Найбільш перспективним генотипом у Миколаївській області є червона білопояса порода свиней, яка має високі показники продуктивності. Подальша робота з червоною білопоясою породою направлена на збереження і розширення племінної бази та генеалогічної структури, а також підвищення репродуктивних, відгодівельних та м'ясних якостей.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Березовський, М. Д. Племінна робота з великою білою породою / М. Д. Березовський // Тваринництво України. – 1996. – № 12. – С.13–14.
2. Лісний, В. А. Нові лінії в новій породі / В. А. Лісний, А. І. Козин, Н. С. Савосік// Агроексклюзив. – 2008. – № 1(7). – С.55–56.
3. Інструкція з бонітування свиней; Інструкція з ведення племінного обліку у свинарстві. – К., Київський університет, 2003. – 64 с.
4. Рибалко, В. П. Селекційний процес набуває завершення /В.П.Рибалко//Тваринництво України. – 2002. – № 10. – С.11–12.
5. Рибалко, В. П. Нова вітчизняна популяція червоно-білопоясих свиней м'ясного напрямку продуктивності / В. П. Рибалко, В. М. Нагаєвич. – Полтава, 2003. – 10 с.
6. Червона білопояса порода м'ясних свиней та зоотехнологічні вимоги проявлення їх продуктивності / В. П. Рибалко, В. А. Лісний, О. Г. Фесенко, В. М. Нагаєвич. – Практичні рекомендації. – Полтава, 2011. – С. 3–26.
7. Савчук, Л. Г. Моделювання показників росту молодняка свиней різних генотипів / Л. Г. Савчук // Вісник аграрної науки Причорномор'я, 2005. – №1. – С.209–211.

REFERENCES

1. Berezovs'kyu, M. D. 1996. Pleminna robota z velykoyu biloyu porodoyu – Breeding work with large white breed. *Tvarynyystvo Ukrayiny – Livestock of Ukraine*. 12:13–14 (in Ukrainian).
2. Lisnyy, V. A., A. I. Kozyn, and N. S. Savosik. 2008. Novi liniyi v noviyi porodi – The new lines in new breed. *Ahroeksklyuzyv – Agricultural exclusive*. 1(7):55–56 (in Ukrainian).
3. 2003. *Instruktsiya z bonituvannya svynei; Instruktsiya z vedennya pleminnoho obliku u svynarstvi – Instructions bonitation of pigs; Instructions breeding in pig keeping*. Kyiv, University of Kyiv, 64 (in Ukrainian).
4. Rybalko, V. P. 2002. Selektynny protses nabuvaye zavershennya – Selection process shall end V.P.Rybalko. *Tvarynyystvo Ukrayiny – Livestock of Ukraine*. 10:11–12 (in Ukrainian).
5. Rybalko, V. P., and V. M. Nahayevych. 2003. *Nova vitchyznyana populyatsiya chervono-bilopoyasykh svynei m"yasnoho napryamku produktyvnosti – New domestic populations of red-striped pig of meat production performance*. Poltava, 10 (in Ukrainian).
6. Rybalko, V. P., V. A. Lisnyy, O. H. Fesenko, and V. M. Nahayevych. 2011. Chervona bilopoyasa poroda m"yasnykh svynei ta zootehnolohichni vymohy proyavlennya yikh produktyvnosti – Red-striped meat breed pigs and zootechnic requirements manifestation of its performance. *Praktychni rekomendatsiyi – Practical recommendations*. Poltava. 3–26 (in Ukrainian).

7. Savchuk, L. G. 2005. Modelyuvannya pokaznykiv rostu molodnyaka svyney riznykh henotypiv – Modeling growth rates of young pigs of different genotypes. *Visnyk ahraryoi nauky Prychornomor'ya – Bulletin of Agricultural Science Black Sea*. 1:209–211 (in Ukrainian).

УДК 636.2.034.061

ОНТОГЕНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКСТЕР'ЄРУ МОЛОДНЯКУ

Ю. П. ПОЛУПАН

Інститут розведення і генетики тварин ім. М.В.Зубця НААН (Чубинське, Україна)

YuPolupan@ukr.net

На 30 бугайцях української чорно-рябої молочної породи племзаводу «Олександрівка», 29 бугайцях і 21 телиці української червоної молочної та червоно-рябої голштинської племзаводу «Більшовик» і 38 бугайцях і 31 телиці української червоної молочної та англєрської порід племзаводу «Широке» проведено інструментальну оцінку екстер'єру новонароджених тварин і у віці 1, 3, 6, 9, 12 і 16 місяців. Встановлено нерівномірність розвитку молодняку за окремими промірами. За відносним ступенем розвитку у новонароджених тварин або у місячному порівнянні з річним віком можна виділити декілька кластерів з однотипними значеннями. Найвищий ступінь відносного розвитку (69,4–74,3%) і найповільніший приріст до року (34,8–44,7%) зафіксовано за проміром обхвату п'ястка. Далі за зниженням ступеня розвитку («зрілості») новонароджених або місячного віку бугайців і телиць і підвищенням темпів відносного приросту за перший рік вирощування виділяються кластери промірів висоти, довжини, голови і лоба, глибини і обхвату грудей. Найнижчий ступінь відносного розвитку (43,0–58,5%) і найвищий відносний приріст до року (71,4–132,9%) виявлено у кластері промірів ширини. Найнижчий ступінь відносного розвитку у бугайців встановлено за проміром окружності мошонки, який виявляє найінтенсивніший приріст у період інтенсивного статевого дозрівання (6–9 місяців). Виявлена нерівномірна вікова динаміка росту за окремими промірами зумовлює зниження від народження до річного віку індексу довгоногості, ейрисомії, костистості та широколості та зростання індексів глибокогрудості, широкогрудості, масивності, круторєберності, розтягнутості, великоголовості, грудного, збитості, формату таза і умовного об'єму тулуба. Не зазнають односпрямованих істотних вікових змін пропорції будови тіла за індексами перерослості, шилозадості і тазогрудним.

Ключові слова: телиця, бугаєць, екстер'єр, вікова динаміка, пропорції будови тіла, нерівномірність росту

ONTOGENETIC FEATURES OF FORMATION OF YOUNG CATTLE EXTERIOR

Yu. P. Polupan

Institute of Animal Breeding and Genetics nd. a. M.V.Zubets of NAAS (Chubynske, Ukraine)

Instrumental assessment of exterior of newborn animals and at the age of 1, 3, 6, 9, 12 and 16 months was carried out at 30 bull-calves of Ukrainian Black-and-White Dairy in «Aleksandrivka» breeding farm, 29 bull-calves and 21 heifers of Ukrainian Red Dairy and red-and-white Holstein in «Bilshovyk» breeding farm and 38 bull-calves and 31 heifers of Ukrainian Red Dairy and Angler breeds in «Shyroke» breeding farm. Uneven development of young animals on individual measurements was revealed. Several clusters with similar values can be distinguished by the relative degree of development of newborn or one-month-old animals compared to older age. The highest level of relative development (69,4–74,3%) and slower growth rate till age of a year (34,8–44,7%) were fixed for the girth of the metacarpus. Clusters of measurements of length, height of head and forehead,

© Ю. П. ПОЛУПАН, 2016